

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

"Opiskeluhollossa ja mentoroinnissa hyödynnetään hyvinvointialueiden elintapaohjauksen prosesseja. Elintapaohjaukseen kuuluu ravitseminen, uni, liikunta, päihteettömyys ja kulttuurihyvinvointi. Fyysisen toimintakyvyn mittaus- ja palautejärjestelmä Move!-n tuloksista viestitään paremmin, siten että mittausten tulokset herättävät ja tukevat nuorten liikunta- ja elämäntapamuutoksia. Vahvistetaan nuorille suunnattua liikuntaneuvontaa ja liikkumisen tukea, kuten liikuntacoach-toimintaa. "

--> Tuetaanko kuntia esim. Hankerahoituksen tai verkostotyön avulla liikuntacoach toiminnan aloittamisessa tai harkitaanko tätä painopistealueeksi esim. Liikunnallisen elämäntavan hankeavustuksen osalta?

Tavoite 2: Jokaisella nuorella on pääsy mieluisaan harrastukseen matalalla kynnyksellä

Matalan kynnyksen harrastustoiminnan saatavuutta lisätään ja erityistarpeisten nuorten harrastuksiin pääsyyn kiinnitetään erityistä huomiota. Vahvistetaan harrastusten saavutettavuuden tietopohjaa, erityisesti aistivammaisten ja erityistarpeisten nuorten näkökulmasta, mm. Harrastamisen Suomen mallin kehittämiseksi.

--> Pienissä kunnissa väestöpohja pieni ja voi olla haasteita saada järjestettyä varsinkaan harrastamisen kohdennettuja erityisryhmiä. Onko tarkoitus integroida ryhmiä? Onko kunnille olemassa valtakunnallista mallia ns. Erityistarpeisten nuorten harrastuksiin pääsyn varmistamiseksi?

Tavoite 3: Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee

Vahvistetaan nuorten monialaisia matalan kynnyksen palveluja kuten Ohjaamojen ja muiden vastaavien asemaa ja toteutumista alueellisella ja paikallisella tasolla. Tuetaan Ohjaamotoiminnan monialaisuutta NEET-nuorten tavoittamiseksi ja saattamiseksi työn ja koulutuksen polulle, vahvistamalla hyvinvointialueiden roolia ja läsnäoloa Ohjaamoissa. Sisällytetään ohjaamotoimintaan liikuntaneuvontaa ja ohjausta kulttuuri- ja liikuntaharrastuksien pariin.

--> Liikuntaneuvonnan sisällyttäminen Ohjaamoihin on hyvä idea. Voisiko esim. Ohjaamon palveluita tarvitsevien nuorten liikkumista tukea valtakunnan tasolla rahallisesti yhdenvertaisten liikkumisen mahdollisuuksien turvaamiseksi esim. "liikunnan kokeilukortilla"? Kuntien ja yhdistysten erilaiset maksut ja mahdollisuudet ajavat nuoria epätasa-arvoiseen tilanteeseen liikunnan harrastamisen suhteen.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Tiivistetään sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön välistä yhteistyötä, jossa tunnistetaan interventioiden ja ohjauksen paikat. Varmistetaan, että nuorten parissa toimivilla aikuisilla, kuten nuorisotyöntekijöillä ja harrastustoiminnan ohjaajilla on riittävä osaaminen laadukkaan, turvallisen ja nuoren mielen hyvinvointia tukevan toiminnan järjestämiseen.

--> Mikä toimii riittävänä osaamisen mittarina kunnan näkökulmasta?

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Edistetään sekä ennaltaehkäiseviä- että jälkitoimia lasten ja nuorten osallisuuden lisäämiseksi sekä kiusaamisen ja väkivallan ehkäisemiseksi tutkimusperusteisesti. Nuorten tekemään ja nuoriin kohdistuvaan rikollisuuteen, väkivaltaan ja päihteiden käyttöön puuttumista tehostetaan sekä ennaltaehkäisyä että seuraamusten näkökulmasta.

--> Tärkeä näkökulma ja vaikuttavia+yhdenmukaisia malleja kunnissa kaivataan.

Nuorisotyön ja -toiminnan tukemisen linjaukset

-

Painopisteet nuorisotoiminnan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

-

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisotoiminnan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

-

Muita näkemyksiä ohjelmasta

-

Nevalainen Virpi
Juuan kunta

Niskanen Anne
Juuan kunta - Hyvinvointipalvelut